

Aşağıdaki sorularımın **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur GÖZDEMİR GÖKTAŞ** tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederiz.

Beritan GÜNEŞ ALTIN
Mardin Milletvekili

Otizm, genellikle yaşamın ilk yıllarında ortaya çıkan ve çocukların/bireylerin gelişimini ziyadesiyle etkileyen nöro-gelişimsel bir farklılıktır. Türkiye'de toplamda 2 milyona yakın otistik bireyin olduğu tahmin edilmekteyken bu sayıya bireylerin aileleri de dahil edildiğinde 8 milyona yakın kişinin otizmden direkt etkilendiği yorumu rahatlıkla yapılabilmektedir. Tanılama süreçlerinin çok mühim olduğu otizmde, zamanında tespit ve kesintisiz eğitim ile otistik çocuklarla akranları arasındaki fark büyük oranda kapatılabildiği çeşitli araştırmalarda vurgulanmaktadır.

Otistik bireylerin toplumsal yaşama katılmaları konusundaki en mühim engel ise toplumun otizm konusunda yanlış bilgi ve ön kabullere sahip olmasından ötürü otistik bireylere karşı yanlış tutum ve davranış içerisinde bulunmasıdır.

Otistik bireylerle çalışan çeşitli sivil toplum kuruluşları bu noktada atılması gereken acil adımları,

- Toplumun her kesimine yönelik otizme dair farkındalık çalışmaları yapılması,
- Otistik bireylerin tanılama süreçlerinde standart ve güncel değerlendirme araçlarının kullanılması,
- Otizm tanısının alınmasından sonra çocuğa ve aile bireyelerine yönelik psikolojik destek verilmesi, eğitsel ve sosyal haklarla ilgili standart bir süreç işletilmesi,
- Kamu okullarının "herkes için erişilebilir" niteliğe kavuşturulması,
- Otistik bireylerin eğitim süreçlerinde önemli rol oynayan akran, öğretmen, akran velisi, okul müdürü ve okul personeli gibi bireylere ilişkin hak temelli farkındalık ve bilgilendirme çalışmaları yapılması,

- Otistik bireylerin istihdamı konusunda gerçekçi istihdam politikaları geliştirilip bunların hayata geçirilmesi için gerekli düzenlemeler yapılması,
- İstihdam süreçlerine dahil olamayan otistik bireylere “Temel Yurttaşlık Geliri” ödemesi yapılması,
- Otistik bireylerin ailelerine ekonomik desteklere ek olarak psikolojik destek, bilgilendirme ve rehberlik hizmetleri de verilmesi,
- Otistik bireylere, otizmden etkilenme ve bağımlılık oranlarına bağlı olarak bağımsız yaşama, destekli yaşama, süpervizyonlu yaşama, yaşam evinde yaşama ve yaşam köyünde yaşama seçenekleri sağlanması,
- Otistik bireylerin de dahil olduğu özel gereksinimli bireylere sunulacak hizmetlerin sağlıklı bir şekilde planlanabilmesi için öncelikle Türkiye genelinde özel gereksinimli bireylerin haritası çıkartılması ve veri tabanı oluşturulması şeklinde sıralamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye’de toplam otizm teşhisi konmuş kaç birey vardır? Aileleriyle beraber otizmden etkilenen toplam yurttaş sayısı kaçtır?
2. Toplumun otizm konusundaki yanlış bilgi ve ön kabullerinin ortadan kaldırılmasına dönük herhangi bir çalışmanız var mıdır?
3. Otistik bireylerin tanılanma sürecinde hangi standartlara göre hareket edilmektedir? Güncel değerlendirme araçları kullanılmakta mıdır?
4. Otizm tanısının ardından bireylere ve ailelerine psikolojik destek hizmetleri sağlanmakta mıdır?
5. Otistik bireylere ve ailelerine dönük eğitsel ve sosyal haklarla ilgili standart bir süreç işletilmekte midir?
6. Öğretmenler başta olmak üzere kamu personellerine dönük hak temelli farkındalık ve otizm bilgilendirme çalışmaları yapılmakta mıdır?
7. Otistik bireylerin istihdam süreçlerine dahililiyetine dair bir çalışmanız var mıdır?